

3. Юфит С.С. Мусоросжигательные заводы – помойка на небе. – Н. Новгород: НГМА, 1999. – 85 с.

4. Закон України «Про відходи» // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 36-37. – С. 242-252.

5. Ігнатенко О.П. Економіко-екологічні аспекти рециклу вторресурсів з твердих побутових відходів // Екологія і ресурси. – 2003. – № 4. – С. 115-120.

6. Скорик Ю.И., Флоринская Т.М., Баев Л.С. Отходы большого города: как их собирают, удаляют и перерабатывают: Справочник. – Санкт-Петербургский научный центр Российской Академии Наук. Санкт-Петербург – 1998. – С. 178-191.

Інтернет-джерела:

7. <https://sites.google.com/site/smittaustitaukraieni/home>

8. http://debug.volynnews.com/news/ukraine/ukrayina__nayzasmichenisha_u_sviti__ekolohy

9. <http://ecozakarpat.gov.ua/?p=4067>

Панасенко Є.О.

випускник,

*Національна академія державного управління
при Президентові України*

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ УПРАВЛІНЦІВ В УКРАЇНІ

Реформування державної служби в Україні зачіпає не лише соціально-економічні, політичні, правові аспекти, а й перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, різномірних установ та організацій. Чи не найскладнішою і водночас дуже актуальною проблемою у процесі перепідготовки та підвищення кваліфікації державних управлінців є формування англомовної компетентності. Досвід показує, що не всі державні службовці володіють англійською мовою на належному рівні, відповідно це ускладнює взаємодію з європейськими структурами, унеможливує доступ до передових світових методик, моделей державного управління і запозичення необхідного досвіду, що у свою чергу є гальмуючим процесом у входженні України не просто до простору ЄС, а й взагалі процесу глобалізації, укріплення політичних, соціально-економічних зв'язків [1, с. 4].

Ціль дослідження – актуалізація уваги щодо оптимізації процесу викладання англійської мови для державних управлінців в Україні.

Згідно з глобальним рейтингом EF ENGLISH PROFICIENCY INDEX Україна посідає середній рівень знання англійської (34 місце з 70), в той час як у Європі знання англійської мови залишається набагато вище, ніж в інших регіонах, і продовжує покращуватися. Варто відмітити, що Туреччина, Польща, Угорщина, Індія і Росія значно покращили свій рівень за останні роки [3].

Необхідно відмітити, що шкільна підготовка відбувається у рамках GE (General English – Загальна англійська мова), а програма підготовки академічних спеціальностей передбачає вивчення іноземної мови у професійній сфері.

Студенти, вступаючи до вишів на різні спеціальності, починають вивчати англійську мову за професійним спрямуванням, переважно це стосується навчання в магістратурі. Проте, студенти не в змозі ефективно засвоїти магістерську програму англійської мови за професійним спрямуванням, оскільки

вони не мають належного рівня підготовки загальної англійської мови, яка викладалася у середніх навчальних закладах та на перших курсах у вишах.

Курси іноземних мов за професійним спрямуванням посідають особливе місце. Вони спрямовані на специфічні особливості викладання, які є актуальними для певних осіб, пов'язаних однією професією (економіка, юриспруденція, хімія, медицина, державне управління тощо). На таких курсах особливий акцент робиться саме на професійній термінології, типової для конкретних професій. Однак, окрім термінологічного апарату необхідно володіти загальними компетенціями іноземної мови (лексична, граматична, фонетична і так далі). Проблема полягає ще в тому, що багато осіб, які починають вивчати курс іноземна мова за професійним спрямуванням, взагалі не підготовлені, вони мають обов'язково повторити пройдений матеріал, який вивчали у ВНЗ та школах. Основи володіння іноземною мовою закладаються у середніх навчальних закладах.

Професійне спрямування вивчення англійської мови не оминає і державну службу та працівників публічного адміністрування. Професійна діяльність працівників публічного адміністрування пов'язана з офіційним, діловим стилем англійської мови, акцентується увага на термінології державного управління, відповідних фразах та конструкціях діловодства, уміння вести ділову переписку (ділове листування), вести переговори не лише на офіційних прийомах та церемоніях, а й у приватній атмосфері, грамотно і коректно володіти граматичним матеріалом. Професійна лексика, так чи інакше, тісно пов'язана із загальною лексикою, тому потрібно дотримуватись гармонійного поєднання вивчення коректного використання професійних термінів із вживанням загальних лексичних одиниць, оскільки неможливо розмовляти, використовуючи лише професійних термінологічний апарат. Окрім цього, державний службовець має розрізняти офіційних та неофіційних стилі у мові, він має чітко підбирати відповідні фрази і використовувати їх відповідно до ситуацій.

Виходячи з рангу і категорій державних службовців, як вважає Ю.П. Сурмін, на основі докладного аналізу посадових інструкцій можна диференціювати мету навчання по домінуючому виду мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, письмо, аудіювання), який превалує в посадових обов'язках державних службовців конкретної категорії. Тобто, діяльність державних службовців I – III категорій вимагає володіння як усними, так і письмовими формами спілкування, оскільки їм належить вести як особистий прийом громадян, так і забезпечувати ділове листування з різними органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями [2, с. 86].

Проблематика, зазначена у дослідженні є очевидною. Вивчивши відповідні джерела та інформаційні дані, необхідно оптимізувати навчальний процес викладання англійської мови для державних службовців.

Перед тим, як деталізувати проблеми у процесі викладання, слід акцентувати увагу на тому, що метою вивчення будь-якої іноземної мови є процес спілкування, комунікації, що означає обмін інформації як усно так і письмово, а це, в свою чергу, означає, що державний службовець має навчитися сприймати інформацію на слух (читання теж є видом сприйняття інформації), уміти висловити свою точку зору (письмово і усно). А оскільки у процесі навчання була зазначена саме така мета, то доцільно використовувати комунікативний підхід у навчанні, який інтегрує усі види мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання, письмо) та надасть змогу управлінцям спілкуватися іноземною мовою. Тобто, доцільно

використовувати аудіо- та відеоматеріали, монологічне та діалогічне мовлення, написання різноманітних есе та анотацій до прочитаних текстів. Це оптимізує усі чотири види мовленнєвої діяльності.

Першою проблемою є розрізнення державними службовцями формального та неформального стилю мовлення. Відомо, що офіційні документи, листи, виступи на офіційних заходах мають свою стилістику. Важливо розуміти, що залежно від ситуації ми використовуємо різні мовні конструкції, фрази, кліше. Тому питання щодо формального/неформального стилю є надзвичайно актуальним та змістовним у підготовці державного службовця. Важливо навчити його розрізняти ці два стилі, надати необхідні фрази, які використовуються в тому чи іншому стилі. У рекомендаціях подано зразки формального/неформального стилів та завдання для практики визначення стилю.

Друга проблема: невідповідності між англійською та українською мовами. Відомо, що ментальність і культурна спадщина народів відрізняється, а це, в свою чергу, відображається у мові. Намагаючись говорити англійською мовою, українець мислить українською, переносить стандартні українські мовні конструкції в англійську мову, замінюючи при цьому лише слова, проте смисл фрази в таких випадках набуває іншого значення або взагалі втрачається. Тому потрібно акцентувати увагу саме на таких проблематичних конструкціях, щоб полегшити процес говоріння англійською мовою. У рекомендаціях викладені основні такі моменти, коли переклад між мовами є особливо ускладненим, відповідні фрази та речення доцільно подати у табличній формі, де у першій колонці слід зазначити англійські фрази, а у другій – українські еквіваленти.

Третьою проблемою є граматична складність. Граматика англійської та української мови значною мірою відрізняються. Ускладнення для українця представляє різноманіття часових форм в англійській мові, тонкощі вживання прийменників та артиклів, будова речення в англійській мові. Зазначений матеріал варто презентувати також у табличному варіанті: окремо потрібно презентувати використання означених артиклів із власними назвами, порівняння часових форм дієслова, винятки утворення множини іменників, використання прийменників часу і місця, узгодження підмета з присудком, керування дієслів і порівняння прикладів з українськими еквівалентами – це те, що представляє особливі труднощі для вивчення.

Не менш важливим є ділове листування. Перш за все, варто наголосити, що в англійській мові існують чіткі правила та послідовність написання ділового листа, в якому мають бути обов'язкові елементи. З метою полегшення вивчення тонкощів ділової кореспонденції, в рамках курсів англійської мови мають бути представлені зразки різних ділових листів, а також універсальні фрази, які можуть бути прикладом для написання власного листа, крім того, у цій частині необхідно вводити вправи на розвиток навичок написання листів. Окрім ділового листування, доцільно указати як правильно укладати резюме, стислий виклад офіційної події, факс та електронний лист.

Останній аспект – формування професійної лексики: термінологія та вокабуляр, пов'язаний із державним управлінням, менеджментом, тощо. Лексичний складник є необхідним елементом щодо англомовної підготовки державних службовців, проте, наразі знайти укомплектовані професійні словники, які є адресовані державним службовцям є проблемою. Проблема полягає в тому, що немає єдиного уніфікованого термінологічного словника, зазначені лексичні одиниці можна віднайти лише фрагментарно у різноманітних

посібниках, методичних рекомендаціях для державних службовців, а це є досить незручним фактором під час опанування лексичного матеріалу.

Узагальнюючи матеріал, слід зазначити, що на сьогодні в теорії та методиці викладання англійської мови у професійній діяльності наявні проблеми: невідповідність українських стандартів освіти із закордонною, застарілі та неактуальні матеріали, різнорідність методик та технологій навчання, які викликають гальмування позитивного результату у процесі навчання.

Таким чином, до проблеми викладання англійської мови для державних управлінців необхідно підходити комплексно: розробити чіткі та уніфіковані методичні рекомендації викладання англійської мови для державних службовців, акцентувати увагу на проблематичних моментах, які викликають ускладнення для управлінців у процесі навчання, використовувати методи викладання, які охоплюватимуть різні елементи: професійна лексика, граматики, діловий стиль. Обов'язково слід враховувати комунікативний підхід у процесі викладання мови, який надасть змогу управлінцям почати говорити іноземною мовою.

Список використаних джерел:

1. Бронікова С.А., Панасенко Є.О. Формування англомовної компетентності державного службовця: методичні рекомендації [Текст] / С.А. Бронікова, Є.О. Панасенко. – Київ, Видавництво КМЦППК, 2017. – С. 24.
2. Сурмін Ю.П. Необхідність концептуальних змін професійного навчання державних службовців в Україні [Текст] / Ю.П. Сурмін // Вісник НАДУ. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – Вип. 4. – С. 84–91.
3. Go Global: Національна програма вивчення та популяризації іноземних мов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fsr.org.ua/page/go-global-nacionalna-programa-vyvchennya-ta-populyaryzaciyi-inozemnyh-mov>

Ратушний А.Е.

студент;

Вігер І.О.

викладач біології,

Кілійський транспортний коледж

Київської державної академії водного транспорту

імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного

МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕЛІЦЕКУЛЬТУРИ В ПРИРОДНИХ УМОВАХ ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ ЧАСТИНИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Геліцекультура, як одне з джерел сировини для харчової промисловості, в останній час привертає все більшу увагу спеціалістів. В наш час основними споживачами молюсків є мешканці таких країн, як Франція, Італія, Іспанія, Бельгія, Швейцарія, Германія, США. Інтенсивний промисел молюска призвів до того, що світові природні ресурси *Helix pomatia* різко скоротились, у зв'язку з чим цей цікавий та перспективний, з економічної точки зору, вид молюсків потребує ретельної уваги. Ряд досліджень [1, 3, 5] доводить перспективи отримання екстрактів зі слизу наземних молюсків та виробництва лікарських та косметологічних препаратів на їх основі. Однак, фахівці вказують на відносно